

Mit tud(jon) a könyvtáros?

Tudás, tudáshasznosulás egy egyetemi könyvtárban

Keveházi Katalin
SZTE Klebelsberg Könyvtár

1. Feladatok
 2. Képzés az SZTE-n
 3. Felmérés frissen végzett könyvtárosok körében
 4. Tudásazonosítás, -fejlesztés és kompetenciahasznosítás a Klebelsberg Könyvtárban
 5. Tanulságok
-

1. Feladatok: hibrid könyvtár

- **Napi 12 órás nyitva tartás / 2,5 ezer olvasó:**
 - ügyeleti posztok betöltése
 - szolgáltatások: tájékoztatás (szakterületi), célzott felhasználóképzés, kapcsolattartás
- Beszerzés (teljes egyetem számára)
- Feldolgozás
- **Tartalomszolgáltatás:**
 - Előfizetések, szolgáltatás
 - Digitalizálás, repozitóriumépítés + üzemeltetés, szolgáltatás
- Kutatástámogatás
- Digitális kompetenciák fejlesztése
- **Kommunikáció, márképítés, menedzsment, minőségbiztosítás, kockázatkezelés, pályázatkezelés, HR,...**

A feladatellátáshoz kell-e a szakirányú végzettség?

középfokú végzettség: 0%

felsőfokú végzettség: alapszak: 18%, mesterszak: 58%

egyéb (nem könyvtáros) diploma: 9,8% (besorolás!)

- Magasabb vezetői, vezetői beosztáshoz
- Egy területen sem nélkülözhető
- Támogatás:
 - nem szakirányú, de adott munkaterülethez jól illeszkedő végzettség
 - szükséges szakmai tapasztalatok megszerzésére nyitott munkatársak
 - egyetemi tájékozottság

Pl.: állománygyarapítás, tartalomszolgáltatás, digitalizálás, feldolgozás (MTMT), szakreferensi feladatkörök, marketing-kommunikáció...

- **! Arányok !**

2. SZTE-helyzet: könyvtárosképzés

Szakirányok (BA + MA):

- Könyvtörténet
- Európai Unió könyvtáros
- Tartalomszolgáltatás
- Kiadói ismeretek
- Nyilvános és iskolai könyvtáros
- Információ menedzsment
- Különgyűjtemények
- Tartalomfejlesztő menedzser
- Régi nyomtatványok

Könyvtáros óraadók

Gyakorlat: egyetemi könyvtár + megyei könyvtár + Monguz

Hallgatói munkaerő alkalmazása a könyvtárban

**megismerhető
hallgatók**

3. Felmérés

1. **Hasznos-e az BA/MA képzés a könyvtáros tényleges munkájához?**
2. **Mire tekint úgy vissza egy végzett hallgató, mint fölösleges/elavult tudásanyagra?**
3. **Mivel kellene mindenképpen kiegészíteni a képzést?**
4. **Volt-e a képzés során olyan ismeretanyag, ami hasznos, fontos, de a gyakorlati munkában nem használjuk?**
5. **Mennyire hasznos a képzés során a könyvtárban töltött kötelező gyakorlat?**

Felmérés 1. – a képzés haszna

- **Hasznos és szükséges alap (BA: 80-85%):**
 - dokumentumleírás (IKR-specifikus!)
 - adatbázis-építés
 - hálózati ismeretek (tömény!)
 - hivatkozáskezelés
 - könyvtári tájékoztatás
- **Nem elég naprakész, nem követi frissen a kimeneti igényeket**
- **Több informatikára lenne szükség (nem programozás!)**

Felmérés 2. – fölösleges tudás?

- **Nincs** felesleges tudás
- Bizonyos pontokon elavult (pl. a papíron való dokumentumleírásnak a világon semmi értelme)
- **Jobban kellene törekedni az egyensúlyra** elmélet, történeti háttér és gyakorlat között

Felmérés 3. – hiányok a képzésben

- **Informatika másképp:**
 - nem programozás!
 - hogyan épül fel egy IKR / repositórium / tudományos adatbázis, milyen alternatívák vannak stb.
 - Web2-es könyvtári szolgáltatások
 - Nagyobb hangsúly az online adatbázisok megismerésére
- Országos könyvtári struktúra, szakmai szervezetek, európai modellek
- Kommunikáció, minimális pedagógiai ismeretek, **konfliktuskezelés**
- Projektmenedzsment
- Minőségirányítás
- **Tudománymetria**

Felmérés 4. – fontos, de nem gyakorlati tudás

- Nem találkoztam ilyennel
- A történelmi tárgyak nagy része
- A sok programozási nyelv
- Fontos minden ismeretanyag - maximum valamit jobban, sűrűbben kell alkalmazni, valamit pedig kevésbé

Felmérés 5. – könyvtári gyakorlat

(kötelező: egyetemi könyvtár – közművelődési könyvtár – Mongúz)

- Szükséges - **több gyakorlati idő** jobb lenne
- Még jobban pontosítandó (check-list)
- Teljes intézmény áttekintése elengedhetetlen
- Értelmes, jól meghatározott feladatok
- Rendkívül hasznosak a tanszéki kirándulások!

4. Tudásazonosítás – tudáshasznosítás - képzés

Képzettség

Ismeretek

Megszerzett tapasztalatok

kompetenciaterkép

Munkakörök betöltése

Feladatkiosztás

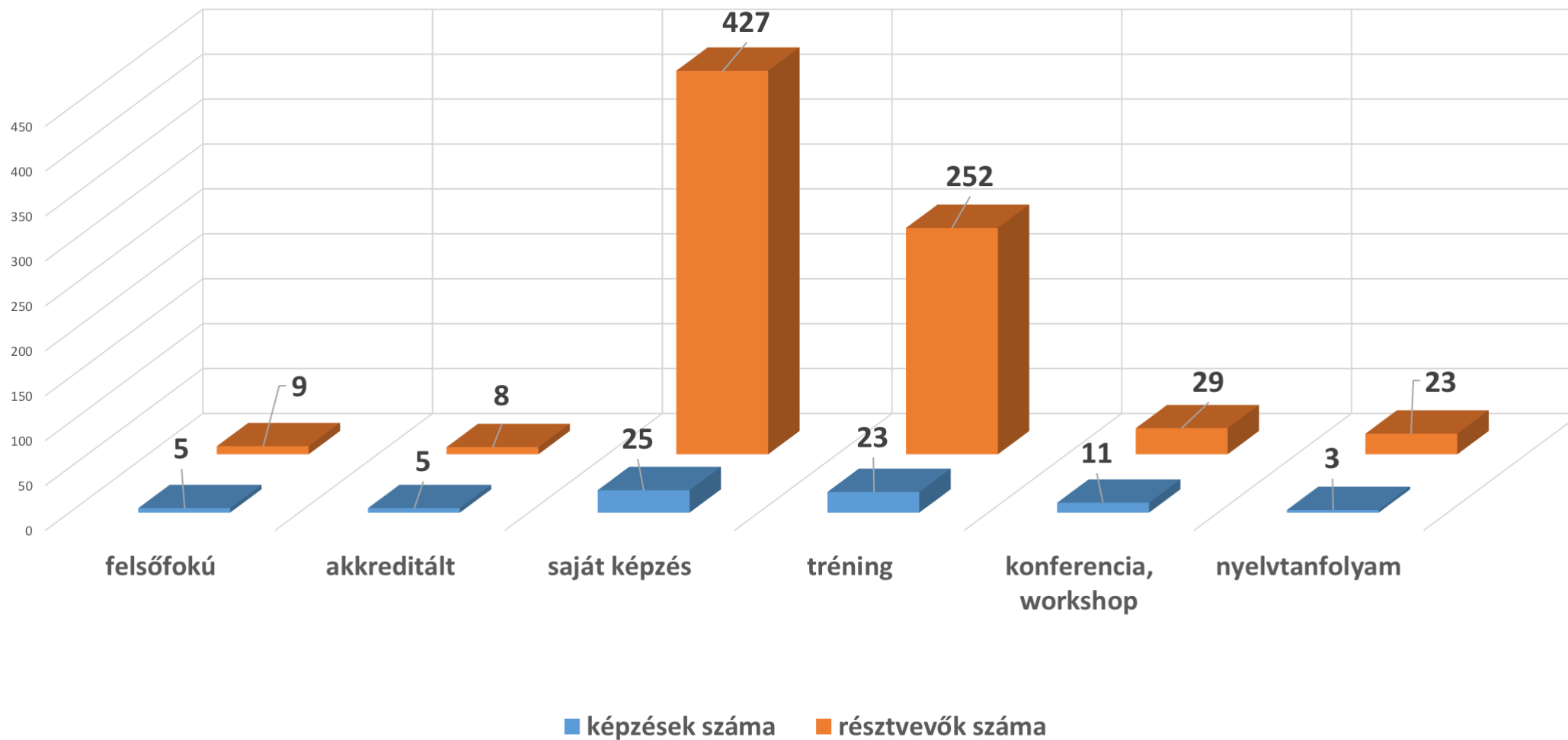
ismert / elsajátított
kompetenciák alapján

4. Tudásazonosítás – tudáshasznosítás – képzés

A tudásfejlesztés szinterei - Képzési terv

- **Külső képzések: (92%-ban ingyenes!)**
 - Könyvtári Intézet (segédkönyvtáros- képzés!)
 - Egyetemi diploma megszerzésének támogatása
 - SZTE-n szervezett képzések (pl. nyelvtanfolyamok)
 - Erasmus+ ösztöndíj, webinárok, tréningek
- **Belső képzések:**
 - Új feladatok betanítása
 - Új ismeretek megosztása, beszámolók, szakmai belső képzések
- **Konferenciák, találkozók, workshopok**
- **Tanulmányutak: egyéni tapasztalatszerzés → pályázat**

Képzések és résztvevők száma 2018

Tudásazonosítás – tudáshasznosítás – képzés

A tudáshasznosítás fórumai

- Belső továbbképzések
- Osztály- / csoportértekezletek
- Új feladatra történő betanítás előre kidolgozott képzési tervek mentén
- **WorkWiki:**
 - intraneten elérhető tudásbázis
 - folyamatosan frissül
 - minden munkaterületet lefed: munkafolyamatok, eljárásrendek, szabályok, űrlapok, nyomtatványok
- **Képzések kiválasztása, kiküldés szempontjai:**
 - Jelenlegi / új feladatok
 - Korábban megszerzett ismeretek
 - Tudás hasznosulás lehetősége

5. Tanulságok, beavatkozási pontok

- Képzés:
 - Elmélet – gyakorlat megfelelő aránya
 - Trendek követése
 - Tudás frissítésének készség igénye
 - Gyakorló szakemberek bevonása nélkülözhetetlen (versenyképes óradíjak!)
 - Gyakorlati képzés nagyobb súllyal, pontosított követelményekkel
- Könyvtár
 - Folyamatos kompetenciafejlesztés (minőségbiztosítás)
 - Lehetőség a folyamatos továbbképzésre (finanszírozás)
 - Képzett munkaerő megtartása

akkreditált
képzőhelyek?

A munkaerő hány %-át érintette a fluktuáció az elmúlt két év tekintetében? **24,8%**
Mi volt a távozás oka?

nyugdíj: **3,2%**

munkahelyváltás: **16%**

GYES/GYED: **4,8%**

egyéb, éspedig: **azonnali hatályú felmondás: 0,8%**

Köszönöm a figyelmet!

kevehazi@ek.szte.hu

